

Załącznik nr 4

**Standardy realizacji wybranych form wsparcia
w ramach
Działania 10.1 RPO WD 2014-2020**

Wrocław, maj 2017 r.

Wstęp	3
1. Ogólne zasady realizacji wsparcia na rzecz wychowania przedszkolnego.....	3
2. Standardy realizacji wybranych form wsparcia.....	3
3. Katalog stawek maksymalnych.....	11
4. Cross – financing.....	14

Wstęp

Niniejszy dokument ma na celu wyznaczyć standardy realizacji wybranych form wsparcia możliwych do realizacji w ramach ogłaszanych konkursów dla Działania 10.1 *Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej*.

Ogólne zasady realizacji projektów wyznaczają dokumenty programowe, *Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020*, *Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020* oraz wytyczne horyzontalne i szczegółowe Ministra Rozwoju.

W przypadku działań nieopisanych w niniejszym dokumencie, sporządzając wniosek o dofinansowanie projektu, należy kierować się wskazanymi dokumentami oraz pozostałymi zapisami regulaminu konkursu. Jednocześnie Wnioskodawca powinien przyjąć założenie, że Instytucja Organizująca Konkurs nie narzuca dodatkowych ograniczeń niż te wynikające z zapisów regulaminu konkursu.

1. Ogólne zasady realizacji wsparcia na rzecz wychowania przedszkolnego

Celem interwencji EFS jest zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług świadczonych w OWP. Wsparcie udzielane w ramach RPO WD 2014-2020 na rzecz wychowania przedszkolnego powinno powodować:

- a) zwiększenie dostępu do wychowania przedszkolnego na obszarach o niskim stopniu upowszechnienia wychowania przedszkolnego;
- b) upowszechnienie wychowania przedszkolnego, w tym zwłaszcza wśród dzieci 3-4 letnich i dzieci z niepełnosprawnościami;
- c) wyrównywanie szans edukacyjnych i rozwojowych dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- d) poprawę jakości wychowania przedszkolnego.

Kategorią interwencji dla ogłaszanych konkursów w ramach Działania 10.1 jest kategoria interwencji 115, która odpowiada bezpośrednio celowi dążącemu do ograniczania i zapobiegania przedwczesnemu kończeniu nauki, zapewnianiu równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia.

2. Standardy realizacji wybranych form wsparcia

W ramach ogłoszonych naborów istnieje możliwość realizacji następujących typów projektów:

10.1.A. Uruchamianie nowych miejsc, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, w istniejących lub nowych ośrodkach edukacji przedszkolnej,

m.in. specjalnych i integracyjnych oraz uruchamianie nowych miejsc alternatywnych form opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym¹.

Powyższe wsparcie powinno skutkować zwiększeniem liczby miejsc przedszkolnych podlegających pod konkretny organ prowadzący na terenie danej gminy/miasta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok rozpoczęcia realizacji projektu. Liczba utworzonych w ramach udzielonego wsparcia nowych miejsc wychowania przedszkolnego odpowiada faktycznemu i prognozowanemu w perspektywie 3-letniej zapotrzebowaniu na usługi edukacji przedszkolnej w gminie/na terenie miasta, w których są one tworzone. Interwencja nie jest możliwa w sytuacji, gdy zapotrzebowanie na usługi edukacji przedszkolnej w obszarze objętym działaniami projektowymi może być zaspokojone przy dotychczasowej liczbie miejsc wychowania przedszkolnego.

Wnioskodawca, na etapie przygotowywania wniosku o dofinansowanie, jest zobowiązany do opracowania *Diagnozy zapotrzebowania na nowe miejsca przedszkolne*. *Diagnoza* powinna dotyczyć terenu gminy/miasta oraz, jeśli dotyczy, OWP podlegającego/podlegających pod dany organ prowadzący, planowany/planowane do objęcia wsparciem. *Diagnoza* powinna wykazać, że liczba utworzonych w ramach udzielonego wsparcia nowych miejsc wychowania przedszkolnego odpowiada faktycznemu i prognozowanemu w perspektywie 3-letniej zapotrzebowaniu na usługi edukacji przedszkolnej w gminie/na terenie miasta, na których są one tworzone. *Diagnoza* musi zostać opracowana w porozumieniu z samorządem gminnym, na terenie którego będzie realizowany projekt oraz uwzględnić plany samorządu gminnego w zakresie tworzenia nowych miejsc przedszkolnych np. na podstawie ustalonej przez samorząd gminny sieci przedszkolnej (o ile została ustalona). Wskazane jest aby Wnioskodawca przy opracowywaniu *Diagnozy*, korzystał z dokumentu pomocniczego jakim jest „Analiza na potrzeby kryteriów konkursowych w ramach RPO WD 2014-2020 – Oś 10 Edukacja (aktualizacja)”, opracowanego przez Instytut Rozwoju Regionalnego, stanowiącego załącznik nr 5 do Regulaminu konkursu. *Diagnoza* jest zatwierdzona przez organ prowadzący przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. *Diagnoza* nie jest załączana do wniosku o dofinansowanie ale powinna być dostępna m.in. podczas kontroli projektu przez IZ RPO WD. **Najważniejsze wnioski z *Diagnozy* powinny być zawarte w części 3.1.1 Uzasadnienie potrzeby realizacji projektu we wniosku o dofinansowanie. Do wniosku należy również dołączyć oświadczenie** (wg wzoru stanowiącego załącznik nr 6 do niniejszego regulaminu), **że *Diagnoza* potwierdza, że liczba nowo tworzonych w ramach projektu miejsc wychowania przedszkolnego odpowiada faktycznemu i prognozowanemu w perspektywie 3-letniej zapotrzebowaniu na tego typu usługi na obszarze realizacji projektu, uwzględnia plany samorządu gminnego w zakresie tworzenia nowych miejsc przedszkolnych oraz została zatwierdzona przez organ prowadzący. W/w oświadczenie jest oceniane na etapie oceny merytorycznej w zakresie kryteriów dostępu. Natomiast najważniejsze wnioski z *Diagnozy* są oceniane na podstawie informacji zawartych we wniosku, na etapie oceny merytorycznej w zakresie kryteriów merytorycznych.**

---

¹ Alternatywne formy opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym – tj. inne formy wychowania przedszkolnego w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 sierpnia 2010 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. nr 161 poz. 1080).

Wnioskodawca jest zobowiązany do zachowania trwałości utworzonych w ramach projektu miejsc wychowania przedszkolnego, przez okres co najmniej 2 lat od daty zakończenia realizacji projektu, określonej w umowie o dofinansowanie projektu. Trwałość jest rozumiana jako instytucjonalna gotowość OWP do świadczenia usług przedszkolnych w ramach utworzonych w projekcie miejsc wychowania przedszkolnego, finansowana ze środków innych niż europejskie. Liczba zadeklarowanych w arkuszu organizacyjnym placówki miejsc wychowania przedszkolnego uwzględnia dokładną liczbę miejsc utworzonych w projekcie.

Nowe miejsca wychowania przedszkolnego są tworzone:

- a) w istniejącej bazie oświatowej, w tym np.: w budynkach po zlikwidowanych placówkach oświatowych, pomieszczeniach domów kultury, żłobkach, itd., albo
- b) w budynkach innych niż wymienione w punkcie a), w tym np.: zlokalizowanych przy urzędach gminy, w pomieszczeniach remiz strażackich, w pomieszczeniach ośrodków zdrowia, albo
- c) w funkcjonujących OWP, albo
- d) w nowej bazie lokalowej.

Wydatki na inwestycje infrastrukturalne w nowej bazie lokalowej mogą być ponoszone, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- a) organ prowadzący nie dysponuje infrastrukturą, która byłaby możliwa do wykorzystania na potrzeby edukacji przedszkolnej bądź jej wykorzystanie jest nieracjonalne;
- b) potrzeba wydatkowania środków została potwierdzona analizą potrzeb i trendów demograficznych w ujęciu terytorialnym (w perspektywie kolejnych 3 lat);
- c) infrastruktura została zaprojektowana zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania.

W ramach projektów ukierunkowanych na tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, możliwe są działania obejmujące następujące kategorie wydatków:

- a) dostosowanie lub adaptacja pomieszczeń (rozumiana zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*), w tym m. in. do wymogów budowlanych, sanitarno-higienicznych, zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania;
- b) dostosowanie istniejącej bazy lokalowej przedszkoli do nowo tworzonych miejsc wychowania przedszkolnego;
- c) zakup i montaż wyposażenia, w tym mebli, wyposażenia wypoczynkowego, sprzętu TIK, oprogramowania;
- d) zakup pomocy dydaktycznych, specjalistycznego sprzętu lub narzędzi² dostosowanych do rozpoznawania potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci, wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ze szczególnym uwzględnieniem tych pomocy dydaktycznych, sprzętu i narzędzi, które są zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania;
- e) budowa, wyposażenie i montaż placu zabaw wraz z bezpieczną nawierzchnią i ogrodzeniem;

---

² O ile narzędzia te nie są zapewniane w sposób bezpłatny przez instytucje publiczne (np. Instytut Badań Edukacyjnych lub Ośrodek Rozwoju Edukacji).

- f) modyfikacja przestrzeni wspierająca rozwój psychoruchowy i poznawczy dzieci;
- g) zapewnienie przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy działalności bieżącej nowo utworzonego miejsca wychowania przedszkolnego, w tym: koszty wynagrodzenia nauczycieli i personelu zatrudnionego w OWP, koszty żywienia dzieci;
- h) inne wydatki, o ile są niezbędne do uczestnictwa konkretnego dziecka w wychowaniu przedszkolnym oraz prawidłowego funkcjonowania OWP;

Istnieje możliwość finansowania działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego w ramach projektów współfinansowanych ze środków EFS, przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy.

UWAGA!

Wnioskodawcy są zobowiązani do wyodrębnienia w harmonogramie rzeczowo-finansowym realizacji projektu ETAPU działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego uwzględniającego okres finansowania działalności bieżącej nowoutworzonych miejsc przedszkolnych. Ponadto w treści wniosku o dofinansowanie Wnioskodawca jest zobowiązany do zawarcia deklaracji dotyczącej okresu finansowania działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego w przykładowej formie: „deklaruję, że okres finansowania X (liczba miejsc przedszkolnych) nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego rozpocznie się w dniu: .... (data dzienna) i zakończy z dniem: ..... (data dzienna)”. Wnioskodawca, w przypadku otrzymania dofinansowania projektu, będzie miał możliwość aktualizacji okresu finansowania działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc przedszkolnych w pierwszym wniosku o płatność złożonym do IZ RPO w związku z uruchomieniem realizacji projektu (wniosek o pierwszą zaliczkę).

Korzystanie z finansowania działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego obliuguje organ prowadzący OWP do złożenia zobowiązania we wniosku do sfinansowania działalności bieżącej wyłącznie ze środków EFS bądź ze środków dotacji z budżetu gminy. W przypadku publicznych OWP prowadzonych przez podmioty inne niż JST oraz niepublicznych OWP, informacje dotyczące liczby dzieci korzystających z nowo utworzonych w ramach projektu EFS miejsc wychowania przedszkolnego nie będą uwzględniane przez organ prowadzący w przekazywanych comiesięcznie organowi dotującemu sprawozdaniach w okresie do 12 miesięcy finansowania działalności bieżącej nowo tworzonych miejsc w ramach projektu EFS. Jedynie w stosunku do nowo utworzonych miejsc w ramach projektu podmiot nie może występować o dotację z budżetu gminy w okresie realizacji projektu, gdyż wydatki na finansowanie działalności bieżącej są pokrywane ze środków projektowych. Może to robić natomiast wobec dotychczasowej (pozostałej) liczby dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym i na tę grupę dzieci uzyskiwać nadal dotacje z budżetu gminy. Po zakończeniu finansowania projektowego możliwe jest uzyskanie dotacji także na dzieci korzystające wcześniej z miejsc przedszkolnych utworzonych z EFS.

10.1.B. Dodatkowe zajęcia edukacyjne i specjalistyczne mające na celu rozwój dzieci na wczesnym etapie edukacji, poprzez rozszerzenie oferty ośrodka wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dzieci w zakresie stwierdzonych deficytów oraz zwiększające szanse edukacyjne dzieci. Wykaz dodatkowych zajęć obejmuje:

- a) zajęcia specjalistyczne takie jak: korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym;

- b) zajęcia w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju w rozumieniu ustawy o systemie oświaty;
- c) zajęcia stymulujące rozwój psychoruchowy np. gimnastyka korekcyjna;
- d) zajęcia rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne;
- e) zajęcia rozwijające u dzieci w wieku przedszkolnym kompetencje kluczowe niezbędne na rynku pracy (tj. porozumiewanie się w językach obcych, kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne, kompetencje informatyczne, umiejętność uczenia się, kompetencje społeczne, inicjatywność i przedsiębiorczość) oraz właściwe postawy/umiejętności (kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej oraz pobudzające ciekawość świata).

Dodatkowe zajęcia są prowadzone z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci w wieku przedszkolnym objętych wsparciem.

Zajęcia rozwijające u dzieci w wieku przedszkolnym kompetencje kluczowe niezbędne na rynku pracy oraz właściwe postawy/umiejętności (kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej oraz pobudzające ciekawość świata) mogą być realizowane w szczególności poprzez:

- a) realizację projektów edukacyjnych³ w OWP;
- b) realizację dodatkowych zajęć dydaktyczno-wychowawczych służących wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia dla dzieci w wieku przedszkolnym mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych, wynikających z podstawy programowej kształcenia przedszkolnego dla danego etapu edukacyjnego;
- c) realizację różnych form rozwijających uzdolnienia w wieku przedszkolnym;
- d) organizację kółek zainteresowań, warsztatów, laboratoriów dla dzieci w wieku przedszkolnym;
- e) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach POKL;
- f) realizację zajęć organizowanych poza OWP.

Dodatkowe zajęcia edukacyjne i specjalistyczne powinny wynikać ze zdiagnozowanych deficytów w edukacji przedszkolnej w konkretnej gminie/mieście, z uwzględnieniem możliwości ich kontynuacji, np. przez nauczycieli wychowania przedszkolnego po zakończeniu realizacji projektu oraz ze zdiagnozowanego zapotrzebowania danego OWP. *Diagnoza w zakresie zapotrzebowania na dodatkowe zajęcia* jest przygotowana i przeprowadzona przez OWP, szkołę, placówkę systemu oświaty lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym. Podmiot przeprowadzający diagnozę ma możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomaganie pracy OWP lub szkół, tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej, biblioteki pedagogicznej.

---

³ Zakres tematyczny projektu edukacyjnego finansowanego ze środków EFS może wykraczać poza treści nauczania określone w podstawie programowej wychowania przedszkolnego. Projekt edukacyjny finansowany ze środków EFS może być realizowany jako projekt interdyscyplinarny, łączący wiadomości i umiejętności z różnych dziedzin.

Diagnoza jest zatwierdzona przez organ prowadzący przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. *Diagnoza* nie jest załączana do wniosku o dofinansowanie ale powinna być dostępna m.in. podczas kontroli projektu przez IZ RPO WD. Najważniejsze wnioski wynikające z *Diagnozy* powinny być zawarte w opisie projektu wraz z oświadczeniem Wnioskodawcy, że w/w *Diagnoza* została zatwierdzona przez organ prowadzący.

Dodatkowe zajęcia mogą być adresowane do wszystkich dzieci danego OWP, niezależnie od liczby nowo utworzonych miejsc przedszkolnych, pod warunkiem, że w analogicznym zakresie obszarowym co do treści i odbiorców, nie były finansowane od co najmniej 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie projektu (średniomiesięcznie). Przy czym, jeśli w okresie od co najmniej 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie, dzieci uczestniczyły w zajęciach dodatkowych np. w zakresie gimnastyki korekcyjnej, to w ramach realizowanego projektu EFS istnieje możliwość sfinansowania zajęć z tego zakresu tylko dla dzieci przystępujących do projektu - czyli de facto dla dzieci, dla których są tworzone nowe miejsca wychowania przedszkolnego. "W analogicznym zakresie" oznacza zajęcia realizowane w analogicznym zakresie obszarowym (np. logopeda, gimnastyka korekcyjna, angielski), co do treści i odbiorców (ogólnej liczby dzieci w OWP).

Kwota wydatków na realizację zajęć dodatkowych stanowi nie więcej niż 30% kosztów bezpośrednich projektu. Limit nie ma zastosowania w przypadku dodatkowej oferty edukacyjnej dla dzieci z niepełnosprawnościami.

Dodatkowe zajęcia w publicznych OWP są realizowane poza czasem bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki, określonym w art. 6 ust. 1 pkt 2, art. 6 ust. 2 i art. 14 ust. 5 ustawy o systemie oświaty, z zastrzeżeniem, że zajęcia specjalistyczne oraz zajęcia w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju w rozumieniu ustawy o systemie oświaty mogą być realizowane także w czasie bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki oraz z zastrzeżeniem, że zajęcia stymulujące rozwój psychoruchowy oraz zajęcia rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne mogą być realizowane także w czasie bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki, o ile wynikają z potrzeb wymagających rozszerzenia zakresu zajęć specjalistycznych oraz zajęć w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju.

Finansowanie realizacji dodatkowych zajęć w OWP, w których zostały utworzone nowe miejsca wychowania przedszkolnego lub dostosowane do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, odbywa się przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy. Warunek nie dotyczy dodatkowej oferty edukacyjnej dla dzieci z niepełnosprawnościami tj. finansowanie dodatkowych zajęć dla dzieci z niepełnosprawnościami w OWP, w którym nie zostały utworzone nowe miejsca przedszkolne, może trwać cały okres realizacji projektu.

Interwencja EFS musi być realizowana zgodnie z powszechnie obowiązującym prawem. Tym samym ilekroć w ramach projektów będą realizowane przedsięwzięcia polegające na udzieleniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej konieczne jest stosowanie zapisów Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. Powyższy zapis

ma zastosowanie wyłącznie do podmiotów, które są prawnie zobowiązane do stosowania zapisów ww. aktu prawnego.

W celu upowszechnienia wychowania przedszkolnego wśród dzieci z niepełnosprawnościami możliwe jest finansowanie mechanizmu racjonalnych usprawnień, w tym np. zatrudnienie asystenta dziecka, dostosowanie posiłków z uwzględnieniem specyficznych potrzeb żywieniowych wynikających z niepełnosprawności dziecka, zakup pomocy dydaktycznych adekwatnych do specjalnych potrzeb edukacyjnych wynikających z niepełnosprawności, w oparciu o indywidualnie przeprowadzoną diagnozę. Mechanizm racjonalnych usprawnień został opisany w Regulaminie konkursu.

10.1.C. Doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego, niezbędnych do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności w zakresie współpracy nauczycieli z rodzicami, w tym radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Wsparcie może być realizowane zwłaszcza przez:

- a) doradztwo, kursy, szkolenia doskonalące, w tym z wykorzystaniem pracy trenerów przeszkolonych w ramach PO WER oraz studia podyplomowe spełniające wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela oraz inne formy podwyższenia kwalifikacji pod kątem rozwijania u dzieci w wieku przedszkolnym kompetencji kluczowych oraz właściwej postawy (m.in. kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej, ciekawości świata), jak też właściwego wykorzystania narzędzi wspierających pomoc psychologiczno-pedagogiczną;
- b) wspieranie istniejących, budowanie nowych i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli;
- c) współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami, np. specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, ośrodkami wychowania przedszkolnego i szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami (m.in. praktyki, staże);
- d) staże i praktyki nauczycieli realizowane we współpracy z podmiotami z otoczenia szkoły lub placówki systemu oświaty albo instytucjami wspomagającymi przedszkola.

W ramach wsparcia na rzecz doskonalenia umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli OWP będą preferowane działania służące poprawie kompetencji w zakresie pedagogiki specjalnej w celu wyrównywania szans edukacyjnych dzieci ze specjalnymi potrzebami, w tym dzieci z niepełnosprawnościami.

Wsparcie z zakresu doskonalenia umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli OWP jest poprzedzone *Diagnozą przygotowania nauczycieli do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym*, w tym z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz analizą zapotrzebowania OWP na określone umiejętności, kompetencje lub kwalifikacje. *Diagnoza* jest przygotowana i przeprowadzona przez OWP, szkołę, placówkę systemu oświaty lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym. Podmiot przeprowadzający *Diagnozę*

powinien skorzystać ze wsparcia instytucji wspomagających OWP, tj. z uwzględnieniem narzędzi i metodologii opracowanych przez MEN i jednostki podległe lub nadzorowane. *Diagnoza* jest zatwierdzona przez organ prowadzący przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. *Diagnoza* nie jest załączana do wniosku o dofinansowanie ale powinna być dostępna m.in. podczas kontroli projektu przez IZ RPO WD. Najważniejsze wnioski wynikające z *Diagnozy* powinny być zawarte w opisie projektu wraz z oświadczeniem Wnioskodawcy, że w/w *Diagnoza* została zatwierdzona przez organ prowadzący.

Projekty, które zakładają tworzenie nowych miejsc przedszkolnych, realizowane są jako typ 10.1.A. Typ 10.1.A może być realizowany jako samodzielny typ projektu lub połączony z typami uzupełniającymi: 10.1.B i/lub 10.1.C.

Typ projektu 10.1.B może być realizowany samodzielnie, o ile wiodące i dominujące wsparcie (zarówno merytorycznie, jak i finansowo) skierowane jest do dzieci z niepełnosprawnościami. Elementem takiego projektu może być dostosowanie istniejących miejsc przedszkolnych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami (bez konieczności zwiększenia liczby miejsc przedszkolnych podlegających pod dany organ prowadzący). Powyższe dostosowanie powinno być zaplanowane w ramach mechanizmu racjonalnych usprawnień.

Typ projektu 10.1.C nie może być realizowany samodzielnie. Może stanowić uzupełnienie pozostałych typów projektów. Oznacza to, że formy wsparcia możliwe do realizacji w ramach typu 10.1.C nie mogą stanowić dominującego wsparcia w ramach projektu (zarówno merytorycznie, jak i finansowo).

3. Katalog stawek maksymalnych

Katalog stawek maksymalnych 10.1	
Wynagrodzenia	
Nazwa kosztu	Maksymalna stawka PLN
Nauczyciel wychowania przedszkolnego zatrudniony zgodnie z Kartą Nauczyciela	zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela uzależniona od stopnia awansu zawodowego, posiadanych kwalifikacji oraz wymiaru zajęć obowiązkowych, a wysokość dodatków odpowiednio od okresu zatrudnienia, jakości świadczonej pracy i wykonywania dodatkowych zadań lub zajęć, powierzonego stanowiska lub sprawowanej funkcji oraz trudnych lub uciążliwych warunków pracy
Nauczyciel prowadzący zajęcia pozalekcyjne z uczniami (zatrudniony zgodnie z Kartą Nauczyciela w innym niż wspierane w projekcie publiczne przedszkole/ośrodek wychowania przedszkolnego) Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty: <i>nauczyciel, prowadzący zajęcia pozalekcyjne, który nie realizuje w danym ośrodku wychowania przedszkolnego tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, posiadający kwalifikacje określone w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela oraz spełniający warunki określone w art. 10 ust. 5 pkt. 3 i 4 tej ustawy</i>	nie wyższe niż wynagrodzenie za jedną godzinę prowadzenia zajęć ustalone w sposób określony w art. 35 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela dla nauczyciela dyplomowanego posiadającego wykształcenie wyższe magisterskie i realizującego tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć, o którym mowa w art. 42 ust. 3 w tabeli w lp. 3 tej ustawy
Nauczyciel prowadzący zajęcia pozalekcyjne z uczniami (zatrudniony zgodnie z Kartą Nauczyciela we wspieranym w projekcie publicznym przedszkolu/ośrodku wychowania przedszkolnego) Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela: <i>nauczyciel wymieniony w art. 1 ust. 1, którzy w ramach programów finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej prowadzą zajęcia bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz</i>	zgodnie z zapisami art. 35 ust. 3. Ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela według stawki osobistego zaszeregowania nauczyciela, z uwzględnieniem dodatku za warunki pracy
Psycholog	70
Pedagog	60
Logopeda	60
Wyposażenie placu zabaw (kwoty brutto)	
Zabawki wielofunkcyjne (zjeżdżalnia, tor przeszkód, ścianka, wieża, kładka linowa, most linowy itp.),	16 700
Huśtawka podwójna	3 000
Huśtawka równoważnia	2 200
Piaskownica	2000

Sprężynowce	1 600
Karuzela	4 100
Dostosowanie sanitariatów do potrzeb dzieci (kwoty brutto)	
Umywalka (50 cm)	400
Miska ustępowa dla dzieci	600
Nakładka zmniejszająca obwód ustępu	24
Podest do toalet i umywalek	30
Półka na kubeczki – na 13 szt.	100
Podajnik na mydło	50
Podajnik na ręczniki papierowe	100
Wyposażenie/doposażenie kuchni (kwoty brutto)	
Lodówka	1 900
Zmywarka gastronomiczna z wyparaczem	4 300
Kuchenka elektryczna	1 800
Naczynia/garnki	500
Meble i wyposażenie (kwoty brutto)	
Stoły przedszkolne	300
Krzesełka dziecięce	80
Szafa zamykana	500
Regał otwarty - na zabawki	400
Biurko dla nauczyciela	400
Krzeseło dla nauczyciela	200
Tablica magnetyczna suchościerna 100x150 cm	300
Leżaki dla dzieci	100
Pufy	200
Pościel	100
Szafki do szatni dla dzieci	400
Szafa ubraniowa dla nauczyciela	500
Zabawki, pomoce dydaktyczne i artykuły plastyczne (kwoty brutto)	
Komplet zabawek (<i>zestaw przykładowy potrzebnych do realizacji zajęć w 1 grupie przedszkolnej</i>): Klocki drewniane – 3 kpl Geometryczne kształty z tworzywa - 4 kpl. Samochód wywrotka - 10 szt. Plansza/mata do zabawy samochodami ze schematami ulic, skrzyżowań–1 kpl. Lalka – dziecko zamykające oczy - 4 szt. Zestaw narzędzi do majsterkowania - 5 kpl. Zestaw perkusyjny - 2 kpl. Koń na biegunach - 1 szt. Zestaw plansz do zabaw ruchowych – 1 kpl. Skakanka - 25 szt. Piłka 30cm - 5 szt. Zestaw małego lekarza - 3 szt. Kuchenka - 1 kpl. Łazik (jeździk dla dzieci) - 1 szt. Pojemnik na zabawki - 3 szt. Kasa z kalkulatorem - 1 kpl. Piłka skacząca różne rozmiary - 6 szt. Ringo - 15 szt. - Frisbee (latający dysk) 15 szt. Tunel dla dzieci (dł. ok 180cm) – 1 szt. Kolorowe woreczki do zajęć gimnastycznych i rehabilitacyjnych- 3 kpl. Miś - 5 szt.	6 200

<p>Samochód strażacki - 3 szt. Betoniarka - 3 szt. Koparka - 3 szt. Puzzle drewniane (różne wzory) - 5 szt. Dom do zabawy (wersja duża) - 1 szt. Zestaw zabawek do piaskownicy - 5 kpl. itd.</p>	
<p>Pomoce dydaktyczne <i>(Komplet pomocy dydaktycznych potrzebnych do realizacji zajęć w 1 grupie przedszkolnej):</i> Słuchowiska z bajkami - zestaw edukacyjny - 2 kpl Gra planszowa - Jaś i Małgosia, Czerwony Kapturek, Grzybobrание lub inna - 2 kpl Uczymy się słówek - książka z ćwiczeniami - 25 szt. Gra w skojarzenia – np. karty do nauki języka angielskiego - 1 kpl Ścienna mapa Polski – dla dzieci - 1 szt. Gra ćwicząca pamięć dziecka – np. flagi- 2 szt. Unia Europejska – gra edukacyjna Plansze przyrodnicze np. o czterech porach roku - 1 kpl Gra do nauki recyklingu – 1 szt. Ekologiczne puzzle - 5 szt. Liczby na magnesach - 6 kpl Liczydło na stojaku - 1 szt. Magnetyczna linijka – duża - 1 szt. Gry do ćwiczenia pamięci i spostrzegawczości i refleksu- 1 szt., itd.</p>	3 000
<p>Artykuły plastyczne <i>(Komplet artykułów plastycznych potrzebnych do realizacji zajęć w 1 grupie przedszkolnej):</i> Brystol różne kolory , A3 – 15 kpl Brystol biały, A4 - 15 kpl Kolorowy papier rysunkowy A4 - 10 kpl Bibuła różne kolory - 30 szt. Nożyczki przedszkolne (zestaw 10 szt.) - 3 kpl Taśma samoprzylepna - 10 kpl Klej przezroczysty - 15 szt. Klej uniwersalny- 15 kpl Papier szary A3 - 10 kpl Klasyczne markery zmywalne - 15 szt. Plastelina 25 szt. Kredki 12 kolorów - 30 szt. Farby Tempera - 5 szt. Zestaw pędzli do malowania - 10 kpl Tektura falista różne kolory - 15 szt. itd.</p>	3 200
Sprzęt (kwoty brutto)	
Komputer przenośny z oprogramowaniem	3 200
Tablica interaktywna z systemem mocowania	4 100
Urządzenie wielofunkcyjne	1 700
Drukarka	1 000
Cyfrowy aparat fotograficzny ze statywem	2 000
Telewizor max 42 cale	2 700

Uwaga IOK: Standardy w zakresie katalogu stawek maksymalnych muszą zostać również zachowane na etapie realizacji projektu w związku z zapisem umowy o dofinansowanie dotyczącym zachowania spełniania wszystkich kryteriów oceny projektu na etapie jego realizacji. Wyjątkiem może być jedynie sytuacja wzrostu cen/stawek wynikająca ze zmiany prawa ogólnie obowiązującego w kraju.

4. Cross – financing

Cross-financing to zasada, która pozwala finansować w projekcie z Europejskiego Funduszu Społecznego część wydatków typowych dla Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Dzięki temu możliwa jest realizacja projektów bardziej kompleksowych, które lepiej dopasowują się do potrzeb Beneficjenta. Na przykład możliwe jest sfinansowanie prac z zakresu przystosowania budynków i pomieszczeń do korzystania z nich przez osoby niepełnosprawne poprzez wykonanie podjazdu dla osób niepełnosprawnych.

W ramach działania będą finansowane obok działań tzw. miękkich, wydatki inwestycyjne w ramach mechanizmu finansowania krzyżowego cross-financing, zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności w okresie programowania na lata 2014-2020. Wydatki objęte mechanizmem cross-financingu są objęte zasadami kwalifikowalności dotyczącymi Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W związku z powyższym Wnioskodawca winien przestrzegać między innymi zasady trwałości projektu opisanej w powyżej wymienionych wytycznych.

Wartość wydatków w ramach cross- financingu nie może stanowić więcej niż 10% finansowania unijnego na poziomie projektu.

Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wydatki powinny wynikać z potrzeby realizacji danego projektu i stanowić logiczne uzupełnienie działań. Cross-financing powinien być bezpośrednio powiązany z głównymi zadaniami realizowanymi w ramach danego projektu. Cross-financing nie może dotyczyć kosztów pośrednich.

Zakup środków trwałych, **za wyjątkiem zakupu nieruchomości, infrastruktury i środków trwałych przeznaczonych na dostosowanie lub adaptację budynków i pomieszczeń**, nie stanowi wydatku w ramach cross-financingu.

Wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3 500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach cross-financingu nie może łącznie przekroczyć 30% wydatków projektu. Wydatki ponoszone na zakup środków trwałych oraz cross-financing powyżej dopuszczalnej kwoty określonej w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie projektu są niekwalifikowalne.